

Sygn. akt I Ca 422/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Wiesław Zachara</i>
Sędziowie:	<i>SSO Mariusz Sadecki (spr.)</i> <i>SSO Marek Syrek</i>
Protokolant:	<i>sekretarz sądowy Paweł Chrabąszcz</i>

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2014 r. w Tarnowie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. T.

przeciwko Miejskiemu Zarządowi (...) Spółce z o.o. w T.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowie

z dnia 18 czerwca 2013 r., sygn. akt I C 592/12

1. **zmienia zaskarżony wyrok w punktach II i III w ten sposób, że:**

a) **punktowi II nadaje brzmienie: „odstępuje od obciążania powoda kosztami postępowania należnymi stronie pozwanej”,**

b) **z punktu III eliminuje zwrot: „w pozostałym zakresie wniosek o zasądzenie kosztów przejazdu oddala” i dodaje w jego miejsce zwrot: „oraz kwotę 359,40 zł tytułem zwrotu kosztów przejazdu”;**

2. **oddala apelację w pozostałym zakresie;**

3. **odstępuje od obciążania powoda kosztami postępowania odwoławczego należnymi stronie pozwanej;**

4. **przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Tarnowie na rzecz radcy prawnego J. M. kwotę 110,70 zł tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu.**

UZASADNIENIE

Powód J. T. reprezentowany przez opiekuna prawnego w pozwie wniesionym przeciwko Miejskiemu Zarządowi (...) Sp. z o.o. w T. domagał się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego – wyroku wydanego przez Sąd Rejonowy w Tarnowie do sygnatury I C 75/11, orzekającego eksmisję powoda z lokalu mieszkalnego położonego w T. przy ulicy (...).

Ustanowiony dla powoda w toku postępowania pełnomocnik z urzędu w piśmie procesowym z dnia 20 listopada 2012r. (k. 86-87) podtrzymał żądanie pozwu, precyzując, iż po powstaniu tytułu wykonawczego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego świadczenie nie może być egzekwowane, ponieważ byłoby to sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Na uzasadnienie swojego stanowiska powód podniósł, iż w dniu 21 maja 2012r. niezwłocznie po otrzymaniu wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 26 kwietnia 2012r. (sygnatura akt I Ca 26/12) zapłacił stronie pozwanej kwotę 1.381,86zł tytułem zaległości czynszowych za okres od 01.10.2009r. do 30.06.2010r. Podniósł, iż kwota ta jest prawie dwukrotnie niższa od żądanej pierwotnie przez stronę pozwaną kwoty, której nieuiszczenie przez J. T. stało się podstawą wypowiedzenia powodowi stosunku najmu lokalu mieszkalnego, położonego w T. przy ulicy (...), a następnie jego eksmisji z tego lokalu. W ocenie powoda ten stan rzeczy oznacza, iż w chwili wydawania wyroku eksmisyjnego w sprawie I C 75/11 zalegał on z zapłatą czynszu, ale odnośnie wysokości tego czynszu toczyło się równocześnie postępowanie sądowe, w trakcie którego powód dowiódł, iż żądana przez (...) należność jest znacznie niższa. Dodatkowo podniósł, iż w chwili przystępowania przez komornika do wykonania czynności eksmisyjnych powód nie miał już w ogóle zadłużenia z tytułu czynszu. Zdaniem powoda powyższe okoliczności sprawiają, iż po powstaniu tytułu wykonawczego (wyroku eksmisyjnego) nastąpiło zdarzenie (zapłata zaległego czynszu), wskutek którego do eksmisji w ogóle nie powinno być dojdzie. Skoro zaś do niej doszło to pozostaje ona w sprzeczności z zasadami współzycia społecznego, zwłaszcza przy uwzględnieniu okoliczności, iż powód jest osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną. Na wypadek nieuwzględnienia powództwa pełnomocnik powoda wniósł o nieobciążenie go kosztami postępowania, powołując się na art. 102k.p.c. i trudną sytuację osobistą i majątkową powoda. Pełnomocnik powoda wniósł również o przyznanie na jego rzecz od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, podnosząc iż nie zostały one pokryte w żadnej części oraz kosztów przejazdu do Sądu według przedłożonego spisu- w łącznej kwocie 359,40zł.

Strona pozwana Miejski Zarząd (...) Sp. z o.o. w T. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa na koszt powoda. Na uzasadnienie swojego stanowiska zaprzeczyła jakoby po powstaniu tytułu egzekucyjnego, tj. wyroku eksmisyjnego w sprawie I C 75/11 nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło lub nie powinno być egzekwowane. Podniosła, iż powód nie nabył nowego tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego, objętego wyrokiem eksmisyjnym, ponieważ nie zawarto z nim umowy najmu tego lokalu. Co więcej wyrok eksmisyjny został już wykonany przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tarnowie A. C. (sygnatura akt Km 1027/12), zaś sporny lokal został opróżniony i wydany stronie pozwanej w posiadanie już w dniu 13 czerwca 2012r. Podniesiono również, iż przyczyną wystąpienia z powództwem o eksmisję J. T. była utrata przez tego ostatniego tytułu prawnego do spornego lokalu na skutek wypowiedzenia umowy najmu z powodu zaległości czynszowych. Co prawda wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie, zapadły na skutek apelacji od wyroku o zapłatę zaległości czynszowych zmienił wyrok Sadu Rejonowego w Tarnowie, ale zmiana ta dotyczyła jedynie wysokości spornej należności. Okoliczność ta nie miała jednakże istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż w żaden sposób nie rzutowała na uprawnienie strony pozwanej do wypowiedzenia umowy najmu. Czynsz najmu ustalony został bowiem w niższej wysokości, ale nie uległ skróceniu czasokres, za który tego czynszu i opłat nie uiszczano. Tym samym nie zakwestionowano skuteczności oświadczenia pozwanego w przedmiocie wypowiedzenia umowy najmu. Strona pozwana zarzuciła, iż powód do pozwu dołączył przerobioną kserokopię dokumentu mającego potwierdzać brak zaległości czynszowych na skutek dokonanej w dniu 17 maja 2012r. zapłaty, tj. zaświadczenia z dnia 22 maja 2012r. Strona pozwana podniosła dalej, iż dokonana przez powoda zapłata zaległości czynszowych w wysokości ustalonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Tarnowie nie przywróciła automatycznie powodowi tytułu prawnego do zajmowanego poprzednio lokalu. Potwierdziła jedynie

istnienie wcześniejszych zaległości czynszowych, z powodu których doszło do wypowiedzenia umowy najmu. W ocenie strony pozwanej ten stan rzeczy w pełni uzasadnia jej wniosek o oddalenie powództwa.

Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 18 czerwca 2013 r. oddalił powództwo, zasądził od powoda J. T. na rzecz strony pozwanej Miejskiego Zarządu (...) Spółka z o.o. w T. kwotę 197,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i przyznaje od Skarbu Państwa Sądowi Rejonowemu w Tarnowie r. pr. J. M. kwotę 221,40 zł (180,00 zł + 23 % podatku VAT w kwocie 41,40 zł) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, oddalając w pozostałym zakresie wniosek o zasądzenie kosztów przejazdu.

U podstaw takiego rozstrzygnięcia legły następujące ustalenia faktyczne:

Prawomocnym wyrokiem z dnia 25 lipca 2011r. Sąd Rejonowy w Tarnowie orzekł eksmisję J. T. z lokalu mieszkalnego położonego w T. przy ulicy (...). Wykonanie wyroku wstrzymano do czasu złożenia pozwanemu przez Gminę M. (...) oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego. Wyrokiem z dnia 10 listopada 2011r. Sąd Rejonowy w Tarnowie zasądził od J. T. na rzecz Miejskiego Zarządu (...) Sp. z o.o. w T. kwotę 2.727,03zł tytułem zaległości czynszowych związanych z zajmowaniem przez powoda lokalu mieszkalnego przy ulicy (...) w T.. Na skutek apelacji J. T. powołany wyżej wyrok został zmieniony w ten sposób, iż wymienioną w nim kwotę „2.727,03zł” zastąpiono kwotą „1.381,86zł”. W pozostałym zakresie apelacja J. T. została oddalona. Powód J. T. uregulował należności wynikające z tego wyroku w dniu 17 maja 2012r. w

W dalszym ciągu do uregulowania pozostają koszty postępowania oraz odsetki od należności głównej.

Wyrok eksmisyjny został wykonany przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tarnowie A. C. (sygnatura akt Km 1027/12), zaś sporny lokal został opróżniony i wydany stronie pozwanej w posiadanie w dniu 13 czerwca 2012r. Wykonanie wyroku poprzedziło zaoferowanie przez Gminę M.(...) powodowi J. T. lokalu socjalnego. Oferta ta nie została przyjęta przez J. T.. Skarga J. T. na czynności komornika związane z wykonaniem wyroku eksmisyjnego postanowieniem Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 22 października 2012r. została odrzucona, zaś jego zażalenie na to postanowienie zostało oddalone postanowieniem Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 04 stycznia 2013r.

W rozważaniach prawnych wskazał Sąd I Instancji, iż powództwo jest bezzasadne i dlatego podlegało oddaleniu. Sąd Rejonowy zaakcentował, iż celem powództwa przeciwegzekucyjnego jest pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo jego ograniczenie. Powództwo to może być realizowane tylko pod warunkiem, że istnieje możliwość spełnienia tytułu wykonawczego (por. postanowienie SA w Poznaniu z 22 stycznia 2013 r., sygn. akt I ACz 90/13, publ. LEX nr 1271940). Sąd stwierdził, iż zgodnie z treścią art. 840 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia, jeżeli: przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności – a w szczególności (pomijając zarzuty dotyczące pozasądowych tytułów egzekucyjnych, jako oczywiście niemające zastosowania w niniejszej sprawie), gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście, jak też gdy po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, przy czym powództwo może zostać oparte także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli nie był on przedmiotem rozpoznania w sprawie. Dalej Sąd zauważył, iż w myśl art. 777 § 1 pkt. 1 k.p.c., orzeczenie sądu prawomocne jest tytułem egzekucyjnym, który to tytuł, po nadaniu mu klauzuli wykonalności na podstawie art. 781 § 1 k.p.c., stanowi podstawę prowadzenia egzekucji przeciwko dłużnikowi. Kwestionowany przez J. T. tytuł wykonawczy – tj. prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 25 lipca 2011 r., wydany w sprawie I C 75/11, stał się podstawą egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego w Tarnowie A. C. w sprawie o sygn. KM 1027/12, które to postępowanie wobec wykonania wyroku zostało zakończone postanowieniem z dnia 24 września 2012 r. o jego umorzeniu. Sąd Rejonowy podkreślił, iż w niniejszej sprawie zachodzi szczególna okoliczność, a mianowicie chodzi o przypadek, gdy na chwilę zamknięcia rozprawy (bowiem ten punkt czasowy, z reguły w praktyce tożsamy z chwilą orzekania w przedmiocie sprawy, w myśl art. 316 § 1 k.p.c. wyznacza właściwy moment dla subsumcji istniejącego stanu faktycznego pod przepisy zawierające normę statuującą materialnoprawną podstawę rozstrzygnięcia) w sprawie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

tytuł wykonawczy został już wykonany. Wówczas bowiem, zgodnie z ugruntowaną od dziesięcioleci linią orzecznictwa powództwo przeciwegzekucyjne przewidziane w art. 840 kpc nie jest dopuszczalne. Taki przypadek zachodził w niniejszej sprawie, gdzie na chwilę zamknięcia rozprawy oraz wyrokowania w tejże sprawie kwestionowany tytuł wykonawczy w postaci prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 25 lipca 2011r. wydany w sprawie I C 75/11 został już wykonany, czego dobitne potwierdzenie stanowi cytowane uprzednio postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tarnowie A. C. z dnia 24 września 2012 r. (k. 133 akt komorniczych KM 1027/12) o umorzeniu egzekucji wobec powoda J. T. , ze względu na wykonanie eksmisji objętej tytułem wykonawczym.

Na marginesie Sąd I Instancji wskazał, iż powód J. T. wytaczając powództwo przeciwegzekucyjne nie wykazał zasadności swego roszczenia, jak również nie poparł go żadnymi konkretnymi dowodami. Powoływanie się na fakt zapłaty w dniu 17 maja 2012 r. zaległości, z powodu których doszło do wypowiedzenia umowy najmu oraz wytoczenia sprawy o eksmisję, która to zapłata dokonana została już po uprawomocnieniu się wyroku eksmisyjnego (co nastąpiło w dniu 5 marca 2012r.) jawi się jako spóźnione. Dłużnik nie może w drodze powództwa przeciwegzekucyjnego zmierzać do wzruszenia prawomocnego rozstrzygnięcia Sądu stanowiącego tytuł egzekucyjny (por. m.in. wyrok SN z dnia 12 grudnia 1972 r., II PR 372/72, OSP 1973, z. 11, poz. 222), Natomiast przesłanką dla prawidłowego stosowania art. 840 k.p.c. jest stwierdzenie, że pomimo prawomocności orzeczenia orzeczenie to nie może być egzekwowane na skutek nowych zdarzeń, jakie nastąpiły po zamknięciu rozprawy. W ocenie Sądu Rejonowego powód nie wskazał żadnych nowych okoliczności, które miałyby wpływ na przebieg postępowania, nie zaszło także żadne zdarzenie, które wskazywało by na okoliczność, iż roszczenie nie istnieje. Sam fakt zapłaty należności, na który powołuje się J. T., nie spowodował bowiem odzyskania przez niego prawa do lokalu, z którego nastąpiła eksmisja, poza tym powód nie wykazał, aby doszło do nawiązania nowego stosunku najmu odnośnie tego lokalu .

Dodatkowo wskazał Sąd I Instancji, iż ewentualnego uwzględnienia powództwa nie uzasadnia również wzgląd na powoływany przez pełnomocnika powoda art. 5 k.c. Norma przewidziana w tym przepisie ma charakter wyjątkowy i można ją stosować wyłącznie w sytuacji, gdy w inny sposób nie można zabezpieczyć interesu osoby zagrożonej wykonaniem prawa podmiotowego przez inną osobę. (por. orzeczenie SN z dnia 17.09.1969r. III CRN 310/69 OSNCP 6/70 poz.115). Przepis ten nie może przy tym stanowić podstawy uzasadniającej roszczenie ani też podstawy orzeczenia sądowego uwzględniającego żądanie (zob. orzeczenie SN z dnia 14.01.1970r. II CR 609/69 OSP 12/70 poz. 250), co najwyżej stanowić może podstawę oddalenia powództwa.

Odnośnie kosztów postępowania orzekł Sąd Rejonowy zgodnie z wyartykułowaną w treści art. 98 § 1 k.p.c. zasadą odpowiedzialności strony za wynik procesu i zasadą kosztów celowych. Z uwagi na to, że powód przegrał w całości proces, należało obciążyć go jego kosztami, na które złożyły się koszty zastępstwa procesowego poniesione przez stronę pozwaną według stawek taryfowych (§ 6 ustęp 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu- Dz. U. z 2003r. numer 97 poz. 888 z późniejszymi zmianami) wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

Powód J. T. korzystał z pomocy pełnomocnika z urzędu stąd też zasadnym stało się przyznanie temu pełnomocnikowi od Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Tarnowie - w oparciu o § 6 ustęp 2 oraz § 2 ustęp 3 cytowanego wyżej rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości- kwoty 221,40 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. W pozostałym zakresie oddalił Sąd I Instancji wniosek pełnomocnika powoda o zasądzenie zwrotu kosztów przejazdu pełnomocnika do Sądu Rejonowego w Tarnowie z B. w związku z reprezentowaniem powoda. Jak bowiem wynika z postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2012r. V CZ 161/11 „koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu – jeżeli zostaną pokryte przez Skarb Państwa nie stanowią kosztów procesu, o których mowa w art. 98§1 i 3 k.p.c.” W związku z powyższym w ocenie sądu, skoro koszty te przyznane zostały od Skarbu Państwa nie sposób uwzględnić przy ich rozliczeniu wydatków związanych z kosztami dojazdu pełnomocnika do Sądu.

Z tym rozstrzygnięciem nie zgodził się powód, który w apelacji zaskarżył wyrok w całości i wytknął Sądowi I Instancji:

1. naruszenie przepisu art. 5 k.c. poprzez jego błędną wykładnię, polegająca na przyjęciu, iż norma przewidziana w tym przepisie ma charakter wyjątkowy i można ją stosować wyłącznie w sytuacji, gdy w inny sposób nie można zabezpieczyć interesu osoby zagrożonej wykonaniem prawa podmiotowego przez inną osobę oraz, że przepis ten nie może stanowić podstawy orzeczenia uwzględniającego żądanie, co najwyżej stanowić może podstawę oddalenia powództwa i w konsekwencji oddalenie powództwa, podczas gdy prawidłowa interpretacja tego przepisu prowadzi do wniosków odmiennych,
2. naruszenie przepisu art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 102 k.p.c. poprzez niezastosowanie tego ostatniego i w konsekwencji zobowiązanie powoda do zwrotu pozwanemu kosztów procesu, podczas gdy okoliczności sprawy przemawiały za uwzględnieniem tego przepisu,
3. naruszenie przepisu art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niedoniesienie się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do wniosku powoda o nieobciążanie go kosztami postępowania w myśl art. 102 k.p.c. ze względu na jego trudną sytuację osobistą i materialną,
4. naruszenie art. 98 § 4 k.p.c. w zw. z § 15 pkt 2 r. M. Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych ... poprzez niezastosowanie tego ostatniego przepisu, ale przyjęcie, że wydatki związane ze stawiennictwem pełnomocnika w Sądzie nie mogą być uwzględnione w przypadku zasądzenia wynagrodzenia od Skarbu Państwa.

Powołując się na takie zarzuty powód domagał się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości i obciążenie pozwanego kosztami procesu. Natomiast w przypadku nieuwzględnienia powyższego wniosku zmianę punktu II poprzez odstąpienie od obciążania powoda kosztami procesu zgodnie z art. 102 k.p.c., zmianę punktu III poprzez przyznanie od Skarbu Państwa pełnomocnikowi procesowemu, ustanowionemu z urzędu kwoty 359,40 zł tytułem wydatków związanych z dojazdami pełnomocnika do sądu, niezależnie od przyznanego mu już wynagrodzenia w kwocie 221,40 zł. Nadto wnosił o nieobciążanie apelującego kosztami postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda jest uzasadniona tylko w części, a mianowicie kiedy zarzuca Sądowi Rejonowemu naruszenie art. 102 k.p.c. oraz art. 98 § 4 k.p.c. w zw. z § 15 pkt 2 r. M. Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych... . Natomiast co do merytorycznego rozstrzygnięcia to wymierzone przeciwko niemu zarzuty okazały się bezzasadne.

Godzi się zauważyć, iż zarówno doktryna prawa cywilnego procesowego, jak i orzecznictwo Sądu Najwyższego są zgodne co do tego, iż powództwo przeciwegzekucyjne może być realizowane tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego. Żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności nie może być jednak skutecznie złożone po wyegzekwowaniu należności w całości. Inaczej mówiąc, dłużnik traci prawo wytoczenia powództwa opozycyjnego z art. 840 k.p.c. dopiero z chwilą wyegzekwowania przez wierzyciela świadczenia objętego tytułem wykonawczym (por. K.p.c. Komentarz pod red. A. Zielińskiego Wyd. C. H. Beck W-wa 2006, tom II, s. 809 i powołane tam orzecznictwo Sądu Najwyższego). Jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego kwestionowany tytuł wykonawczy został wykonany przez komornika sądowego w sprawie o sygnaturze akt Km 1027/12, zaś sporny lokal został opróżniony i wydany stronie pozwanej w posiadanie w dniu 13 czerwca 2012 r., a następnie postępowanie egzekucyjne organ egzekucyjnie prawomocnie umorzył. Wobec powyższego wniesione przez powoda powództwo przeciwegzekucyjne było spóźnione, co w konsekwencji przesądziło o jego oddaleniu. Wobec powyższego za zbędne należy uznać rozważanie czy Sąd I Instancji dopuścił się naruszenia art. 5 k.c., skoro podstawową przyczyną oddalenia żądania powoda było to, iż tytuł wykonawczy został wykonany w drodze przymusu państwowego. W tym podstawowym zakresie apelacja powoda okazała się bezzasadna i podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Natomiast w pozostałym zakresie środków odwoławczy zasługiwał na uwzględnienie. Sąd Rejonowy istotnie dopuścił się naruszenia przepisów procedury cywilnej w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania. W pierwszej kolejności podnieść należy, iż Sąd w pisemnych motywach rozstrzygnięcia nie rozważył – pomimo zgłoszonego w tym przedmiocie wniosku – możliwość zastosowania art. 102 k.p.c. Przepis ten stanowi, iż w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Zgodzić się należy z poglądem, iż zastosowanie art. 102 k.p.c. powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu o kosztach procesu. Do kręgu tych okoliczności zaliczyć należy zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (por. K.p.c. Komentarz pod red. A. Zielińskiego Wyd. C. H. Beck W-wa 2006, tom I s. 340 i powołane tam orzecznictwo Sądu Najwyższego). Godzi się zauważyć, iż sprawy związane z lokalem zajmowanym przez powoda, którego dotyczył wyrok eksmisyjny, wielokrotnie były przedmiotem rozpoznania przez Sądy obu instancji. W drodze orzeczenia sądowego ustalono, iż umowa sprzedaży lokalu mieszkalnego była nieważna, że powodowi przysługuje prawo najmu przedmiotowego lokalu, jak również o bezskuteczności wcześniejszego wypowiedzenia tej umowy. W drodze orzeczenia sądowego ustalono jak dużą zaległość czynszową i w jakim okresie posiadał powód z tytułu korzystania z mieszkania. Sytuacja prawna związana z przedmiotowym lokalem była od szeregu lat sporna między stronami i zawsze znajdowała rozwiązanie na drodze orzeczenia sądowego. Powód jest osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną, a w jego imieniu proces zainicjował jego opiekun prawny. Ponadto sytuacja materialna powoda jest bardzo zła. Okoliczności te przemawiały za tym, aby na podstawie art. 102 k.p.c. nie obciążać go kosztami postępowania należnymi stronie pozwanej, która proces wygrała w obu instancjach.

Sąd I Instancji dopuścił się również naruszenia art. 98 § 4 k.p.c. w zw. z § 15 pkt 2 r. M. Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. 2013.490). Przepis § 15 pkt 2 powołanego rozporządzenia wskazuje, iż na koszty nieopłaconej pomocy prawnej **ponoszone przez Skarb Państwa** obejmują także niezbędne, udokumentowane wydatki radcy prawnego. Siedziba kancelarii radcy prawnego, który został ustanowiony dla powoda, znajduje się w B., zaś siedziba Sądu Rejonowego w Tarnowie. Do niezbędnych wydatków radcy prawnego z całą pewnością należy zaliczyć koszty dojazdów do sądu własnym samochodem. Pełnomocnik wykazał swoim oświadczeniem, iż wydatki z tym związane zamknęły się kwotą 359,40 zł i taką też kwotę należało oprócz wynagrodzenia przyznać pełnomocnikowi z urzędu. W niniejszej sprawie zbyteczne było odwoływanie się do nieadekwatnego orzecznictwa Sądu Najwyższego, skoro sam ustawodawca w § 15 pkt 2 r. M. Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. 2013.490) przewidział podstawę prawną do domagania się przez radcę prawnego przyznania od Skarbu Państwa zwrotu wydatków w postaci kosztów dojazdu do Sądu.

Mając na uwadze powyższe względy Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., art. 385 k.p.c. i art. 102 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

Na podstawie § 15 pkt 1 oraz § 6 ustęp 2 oraz § 2 ustęp 3 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 r. M. Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. 2013.490) Sąd Odwoławczy przyznał od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika z urzędu kwotę 110,70 zł tytułem wynagrodzenia za udzielenie powodowi pomocy prawnej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.